

יום ב', ט"ו בחשוון תשס"ד (10 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

נפתח עם ציון של גבורה...

היום, **ט"ו בחשוון**, יום פטירתו של **מתתיהו בן יוחנן החשמונאי**, מנהיגו הראשון של **מרד החשמונאים** נגד אנטיוכוס ה-4 אפיפנס, בשנות 3585-3597 (163-175 לפנסה"נ).
כאשר הגיעו למודיעין (עיר מגוריו) יוונים, וביקשו לכופ את התושבים לעבוד עבודה זרה, נצטווה מתתיהו, כהן גדול ומראשי היישוב, לפתוח ראשון בכך. כשסירב, ניגש יהודי אחר להקריב לעבודה זרה. כשראה זאת **מתתיהו**, הרג את היהודי ואת שליח המלך ונמלט עם חמשת בניו ואוהדים נוספים אל מדבר יהודה. קבוצה אחת של מורדים הותקפה על-ידי המלך ביום שבת. מפני קדושת השבת, סירבו המורדים להתגונן וכ- 1000 איש נהרגו. בעקבות זאת, פסק מתתיהו כי מעתה אין שלטון יוון בארץ חוקי, גזירותיו אינן מחייבות ויש להילחם בו. ומלחמה כנגד אויב מותרת גם בשבת, כמו מלחמת יהושע ביריחו – שנלחם גם בשבת. **מתתיהו** הנהיג את המרד שנה אחת בלבד. לפני מותו הוא בחר בשניים מבניו: **שמעון – "איש עצה", ויהודה – "שר צבא"**.
[אנציקלופדיה לבית ישראל]

§§§

נמשיך בציון של חורבן...

מחרתיים, ב-**י"ז בחשוון**: "**בשנת שש מאות שנה לחיי נח בחודש השני בשבעה עשר יום לחודש ביום הזה נבקעו כל מעיינות תהום רבה וארובות השמים נפתחו**". [בראשית י"ז 11] אך הלילה, **ט"ז בחשוון**, לפני 65 שנה, מבול אחר, שהחל כבר מזמן בגרמניה צבר תנופה באירוע הנודע לשמצה **"קריסטל-נאכט" (= ליל הבדולח)**.
§§§

ונסיים בציון של גאולה...

"ראשית העיתונות בארץ" [ההמשך מאתמול]
העיתונים האלה לא החזיקו מעמד זמן רב: מישהו הלשין באוזני התורכים כי העיתונים יוצאים בלי רישיון, והתורכים אסרו על הופעתם.
עם בואו של **אליעזר בן-יהודה** לארץ נפתח עידן חדש בעיתונות העברית. זמן קצר לאחר שהגיע ארצה, הרבו לפרסם מאמרים ודברי הגות ופולמוס, לא כן בן-יהודה. הוא הדפיס בעיתון שלו חדשות אמיתיות ותרגומים של סיפורים צרפתיים. לא פלא, ש"**הצבי**" זכה לקהל קוראים רחב (במושגים של הימים ההם), עד כדי כך שבן-יהודה יכול היה לעבור מהדפסת עיתונו פעם בשבוע להוצאתו מדי יום. כך נולד העיתון היומי הראשון בארץ ישראל. לאחר זמן-מה הלשין מישהו באוזני השלטונות התורכיים. המלשין טען שבן-יהודה מסית בעיתונו למרד. בן-יהודה נאסר ונכלא לשנה שלמה בכלא קושטא, היא איסטנבול.
אבל קצו של השלטון התורכי היה קרוב: מלחמת העולם הראשונה הביאה לארץ-ישראל את הצבא הבריטי [היום, בט"ו בחשוון לבאר-שבע; זה יום שחרורה בשנת 1917]. כל העיתונים שהיו קיימים עד אז נסגרו במהלך השנים הקשות של המלחמה. האנגלים הביאו עמם עיתון חדש לארץ. זה היה שבועון שהוצא לאור בידי צבא הכיבוש ונקרא "**חדשות הארץ**". הבריטים פיקחו, כמובן, על כל מילה שנאמרה בעיתון זה.
לאחר סיום מלחמת העולם הראשונה תם השלטון הצבאי הבריטי בארץ-ישראל והחלה תקופת המנדט הבריטי, אשר נמשכה עד הכרזת המדינה. העיתון של צבא הכיבוש נמכר ליהודי בשם לייב גולדנברג, שעלה ארצה מרוסיה. הוא הפך אותו משבועון לעיתון יומי, וקיצר את השם המקורי הארוך שלו ל"**הארץ**" – השם שעיתון זה נושא עד היום.

[<http://lib.cet.ac.il/Pages/item.asp?item=2077>]

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכונניה עד עולם סלה." [תהלים מ"ח 9]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל